

Kehitysjärjestöjen suositukset koskien COP28-ilmastoneuvotteluja Dubaissa

Globaali tilannekatsaus arvioi koko Pariisiin sopimuksen toimeenpanon edistymistä. Katsauksen on luotava selkeä polku kansallisten toimeenpanosuunnitelmien uudistamiselle. Katsaukseen on myös tehtävä kirjaus fossiilisten polttoaineiden alasajosta. Tuntuviin päästövähennysten sijaan vuonna 2030 päästöt tulevat olemaan 9 % suuremmat kuin vuonna 2010, jos tällä hetkellä voimassa olevia suunnitelmia ei uudisteta[1]. Samalla sopeutumistoimet ovat edenneet poikkeuksellisen jähmeästi erityisesti kehittyvissä maissa, ja YK:n mukaan rahoitusvaje ilmastohaavoittuvuuden vähentämiseksi liikkuu sadoissa miljardeissa euroissa[2].

SUOSITUKSET

- **SUOMEN TULEE TUKEA SELLAISTA GST:N PÄÄTÖSTÄ, JOKA KATSOO ETEENPÄIN JA VAHVISTAA ILMASTOTOIMIEN TIETOPERUSTAISUUTTA – UNOHTAMATTA KUITENKAAN EPÄONNISTUMISIA ESIMERKIKSI ILMASTORAHOITUKSEN MOBILISOIMISESSA. GST TARVITSEE VAHVOJA NUMEERISIA JA MITATTAVIA TAVOITTEITA, JOITA TARVITAAN KANSALLISTEN TOIMENPIDEOHJELMIEN UUDISTAMISEKSI VASTAAMAAN PARIISIN SOPIMUKSEN TAVOITTEITA.**
- **SUOMEN TULEE VAHVASTI PYRKIÄ SIIHEN, ETTÄ GST:HEN SAADAAN PÄÄTÖS KAIKKIEN FOSSIILISTEN POLTTOAINEIDEN OIKEUDENMUKAISESTA JA TEHOKKAASTA ALASAJOSTA, JA KESTÄVISTÄ RAHOITUSJÄRJESTELYISTÄ, JOTKA TURVAAVAT MATALAN TULOTASON MAIDEN SIIRTYMÄN JA OIKEUDEN KEHITYKSEEN.**
- **SUOMEN TULEE EDISTÄÄ JOHDONMUKAISESTI GST:SSA ESITETTÄVIEN RATKAISUJEN JA KANSALLISEN UUDISTAMISTYÖN IHMISOIKEUSPERUSTAISUUTTA. ESIMERKIKSI VAMMAISINKLUUSION, NAISTEN JA ALKUPERÄISKANSOJEN ASEMAN SEKÄ PAIKALLISEN JOHTAJUUDEN MERKITYS TULEE VAHVISTUA TULEVASSA ILMASTOTYÖSSÄ.**

**

Mitigaatio

Marraskuussa 2023 maailman keskilämpötila nousi 1,43 asteeseen esiteolliseen aikaan verrattuna viimeisen kymmenen kuukauden keskiarvolla sitten tammikuun 2023. Tämä vuosi tulee jälleen olemaan mittaushistorian lämpimin. COP28-kokouksen on tuotettava kattava oikeudenmukaisen siirtymän energiapäätöspaketti, selkeytettävä oikeudenmukaisen siirtymän työohjelman tavoitteet, ja vauhditettava mitigaatiotyöohjelman toimeenpanoa 1,5 asteen lämpenemisrajan alla pysymiseksi.

SUOSITUKSET

- **SUOMEN TULEE TOIMIA SEN ETEEN, ETTÄ KAIKKIEN FOSSIILISTEN POLTTOAINEIDEN TEHOKKAASTA JA OIKEUDENMUKAISESTA ALASAJOSTA PÄÄTETTÄESSÄ PÄÄTETÄÄN MYÖS KAIKEN UUDEN FOSSIILISEN ENERGIATUOTANNON AVAAMISEN VÄLITTÖMÄSTÄ LAKKAUTTAMISESTA, SEKÄ FOSSIILITUKIEN OIKEUDENMUKAISESTA UDELLEENOHJAUksesta.**
- **SUOMEN TULEE EDISTÄÄ MAAILMAN UUSIUTUVAN ENERGIANTUOTANNON KAPASITEETIN KOLMINKERTAISTAMISTA VUOTEEN 2030 MENNESSÄ VUODEN 2022 TASOSTA, TARKOITTAEN 1.5 TERAWATTIN (1500 GW) UUTTA**

UUSIUTUVAA ENERGIAKAPASITEETIN LISÄYSTÄ VUOSITTAIN.

- **KAIKKIIEN MAIDEN, MUKAAN LUKIEN SUOMEN JA EU:N, ON TIUKENNETTAVA NDC-TAVOITTEITAAN ENNEN VUOTTA 2025. MITIGAATIOYÖHJELMAN TULEE SEURATA GST:N PÄÄTÖKSIÄ.**
- **MITIGAATIO-OHJELMAN TULEE KESKITTÄÄ TODELLISIIN PÄÄSTÖVÄHENNYKSIIN, EIKÄ SISÄLTÄÄ ESIMERKIKSI. HIILEN TALTEENOTTOA JA VARASTOINTIA TAI ILMASTONMUOKKAUSTA.**

**

L&D Rahasto: Ilmastotuhojen korvaamiseen keskittyneen rahaston perustaminen on yksi keskeisimpiä päätöksiä Dubaissa, koska ilmastokriisi aiheuttaa jo nyt mittavia menetyksiä ja vahinkoja, jotka ovat ylittäneet rajat, jossa sopeutuminen olisi enää mahdollista[3].

SUOSITUKSET

- **SUOMEN TULEE TEHDÄ RAHOITUSSITOUMUS UUELLE RAHASTOLLE, JA TUKEA EU:N YHTEISTÄ RAHOITUSSITOUMUSTA. RAHOITUKSEN TULEE OLLA LAHJAMUOTOISTA, SEKÄ UUTTA JA LISÄISTÄ RAHAA SUHTEESSA MUUHUN ILMASTO-, KEHITYSYHTEISTYÖ- JA HUMANITAARISEEN RAHOITUKSEEN. LISÄKSI RAHOITUKSEN TULEE OLLA ENNAKOITAVAA JA PITKÄJÄNTEISTÄ.**

**

Ilmasto-rahoitus

Dubaissa keskeinen rahoitusneuvottelu kohtaa uutta, yhteistä laskennallista tavoitetta, joka korvaa nykyisen 100 miljardin ilmasto-rahoitustavoitteen vuoden 2025 jälkeen. Dubaissa luodaan polku siihen, miten tulevan rahoituksen määrä ratkaistaan ja millaisien tavoitteiden rahoituksen käyttöä ohjaavat. Uudelle tavoitteelle on keskeistä, että se vastaa tunnistettuihin ongelmiin koskien nykyisen rahoitustavoitteen toimeenpanoa, tavoite perustuu todellisiin rahoitustarpeisiin ja rahoitusta ohjataan kohteisiin, jossa se palvelee parhaiten tarkoitustaan.

SUOSITUKSET

- **SUOMEN TULEE AKTIIVISESTI MYÖTÄVAIKUTTAA SIIHEN, ETTÄ COP28:SSA EDISTYTÄÄN POST-2025-ILMASTORAHOITUSTAVOITTEEN LAADINNASSA, JA AIKAANSAADAAN SEKÄ PÄÄTÖSPROSESSIA VAUHDITTAVIA MENETTELYÄ KOSKEVIA PÄÄTÖKSIÄ, ETTÄ UUDEN TAVOITTEEN ASIASISÄLTÖÄ KOSKEVIA PÄÄTÖKSIÄ.**
- **UUDEN RAHOITUSTAVOITTEEN TULISI SISÄLTÄÄ MÄÄRÄLLISIÄ ALATAVOITTEITA SOPEUTUMISTA, HILLINTÄÄ, JA ILMASTOTUHOJEN KORVAUSTEN RAHOITTAMISELLE. ALATAVOITTEITA TARVITAAN MYÖS JULKISELLE, LAHJAMUOTOISELLE RAHOITUKSELLE. UUDEN RAHOITUSTAVOITTEEN EI TULISI OLLA STAATTINEN, VAAN SITÄ TULISI PÄIVITTÄÄ TASAISIN VÄLIAJAIN, MIELUITEN GST:N SYKLIN MUKAISESTI.**
- **SUOMEN TULEE EDISTÄÄ YHTEISTÄ MÄÄRITELMÄÄ ILMASTORAHOITUKSELLE. NYKYISTÄ RAHOITUSTAVOITETTA ON VAIVANNUT JATKUVA KAMPPAILU, MILLAISET RAHOITUSMUODOT JA -INSTRUMENTIT KELPAAVAT SEN ALLE. EPÄSELVYYDET MAHDOLLISTAVAT SEN, ETTÄ MONET LAHOITTAJAT PAISUTTELEVAT MYÖNTÄMÄNSÄ ILMASTORAHOITUKSEN SUURUUTTA.**

- **93 % KAIKESTA ILMASTORAHJOITUKSESTA ON PERÄISIN VALTIOIDEN MYÖNTÄMÄSTÄ KEHITYSRAHJOITUKSESTA[4]. ILMASTOTOIMIEN EDISTÄMINEN EI SAA AIHEUTTAA MUIDEN KEHITYSTAVOITTEIDEN OSALTA TAKAPAKKIA. SUOMEN TULEE LISÄTÄ KANSAINVÄLISTÄ ILMASTORAHJOITUSTAAN, JONKA TULEE OLLA UUTTA JA LISÄISTÄ SUHTEESSA MUIHIN KEHITYSYHTEISTYÖVAROIHIN, VASTAMAAN ILMASTOHAAVOITUVIEN MAIDEN JA IHMISTEN TODELLISIA RAHOITUSTARPEITA JA SUOMEN REILUA OSUUTTA RAHOITUSVELVOITTEISTA. SUOMEN TULEE MYÖS MUISTUTTAA OSAPUOLIA, ETTÄ ILMASTORAHJOITUSVELVOITE PALVELEE ENSISIJAISESTI HAAVOITUVIEN MAIDEN TARPEITA ILMASTOKRIISISSÄ JA RAHOITUKSEN PITÄÄ OLLA ENSISIJAISESTI LAHJAMUOTOISTA.**
- **SUOMEN TULEE YHDESSÄ MUIDEN RAHOITAJAMAIDEN KANSSA LAATIA SELKEÄ SUUNNITELMA GLASGOW’SSA ANNETULLE SOPEUTUMISRAHOITUKSEN KAKSINKERTAISTAMISLUPAUKSEN TOIMEENPANOLLE.**
- **SUOMEN TULEE KÄYDÄ AVOINTA DIALOGIA KOSKIEN VAATIMUKSIA RAHOITUKSEN KOHDENTAMISESTA AINOASTAAN HAAVOITUVIIN MAIHIN: TIEETEELISESTI PERUSTELTUJA MÄÄRITELMIÄ HAAVOITUVILLE MAILLE EI OLE OLEMASSA[5].**

**

Rahoitusvirrat

Eryityisesti EU ajaa omaa agendakohtaa kaikkia rahoitusvirtoja koskevan tavoitteen konkretisoimiseksi. Sen mukaisesti osapuolten tulisi tunnistaa ratkaisuja, joilla kaikki sopimuksen osapuolet uudistavat tukijärjestelmiä, verotusta, kauppapolitiikkaa ja monia muita keskeisiä talouskehityksen ohjaamisen instrumentteja tukemaan Pariisin sopimuksen tavoitteiden toimeenpanoa.

SUOSITUKSET

- **RAHOITUSVIRTOJA KOSKEVA KESKUSTELU KAIPAA KONKRETIAA. EU JA SUOMI VOISIVAT NÄYTTÄÄ JOHTAJUUTTA JA KONKRETISOIDA SITÄ, MITÄ KUNNIANHIMOINEN RAHAVIRTOJEN UUELLEEN ORGANISOIMINEN KÄYTÄNNÖSSÄ TARKOITTAÄ. ALKAJAIKSI TYÖN TULISI JOHTAA PÄÄTÖKSEEN FOSSIILITUKIEN VÄLITTÖMISTÄ JA OIKEUDENMUKAISESTA UUELLEENOHJEUKSESTA ILMASTOKESTÄVIIN PYRKIMYKSIIN.**
- **SELKEYTTÄ ARTIKLA 2.1 C:N LAAJUUDESTA TARVITAAN MYÖS NEUVOTTELUIDEN ETENEMISEKSI, KOSKA OSA GLOBAALIN ETELÄN TOIMIIJOISTA TULKITSEE RAHAVIRTOJA KOSKEVAN KESKUSTELUN PYRKIMYKSENÄ VESITTÄÄ ILMASTORAHJOITUSTAVOITETTA. ILMASTORAHJOITUSTAVOITETTA (ARTIKLA 9) EI TULE SOTKEA RAHOITUSVIRTOJA (ARTIKLA 2.1 C) KOSKEVIIN KYSYMYKSIIN. TÄMÄ VOIDAAN VÄLTÄÄ LUOMALLA SELKEÄÄ KUVAA SIITÄ, MISSÄ LAHJARAHJOITUSTA JA PEHMEITÄ LAINOJA TARVITAAN SEKÄ SIITÄ, MILLÄ SEKTOREILLA ILMASTOTOIMET ETENEVÄT MARKKINAHEHTOISESTI[6].**
- **SUOMEN ON EDISTETTÄVÄ INNOVATIIVISTEN RAHOITUSVIRTOJEN OHJAAMISTA ILMASTOTYÖHÖN. NÄITÄ VOIVAT OLLA ERITYISEN SAASTUTTAVIEN YRITYSTEN TUOTTAMIEN VOITTOJEN, LENTOLIIKENTEEN JA MERILIIKENTEEN VEROTUS[7].**
- **RAHOITUSVIRTOJA ON PYRITTÄVÄ UUDISTAMAAN KOHERENSASSA KANSAINVÄLISEN BIODIVERSITEETTIKEHYSKSEN ASETTAMAN TAVOITTEEN KANSSA KOSKIEN YMPÄRISTÖLLE HAITALLISIA TUKIA.**
- **RAHOITUKSEN UUDISTAMINEN KOSKETTAA VALTIOIDEN JA YRITYSTEN OHELLA GLOBAALITALOUDEN KESKEISIÄ INSTITUUTIOITA KUTEN MAAILMAPANKKIA JA KANSAINVÄLISTÄ VALUUTTARAHASTOA. NIIDEN PITÄÄ AKTIIVISESTI**

RAHOITAA JA PURKAA RAHOITUKSEN ESTEITÄ ILMASTOTOIMIEN TOTEUTTAMISEKSI. RAHOITUKSEN EI TULE LISÄTÄ VELKAA, SEN PITÄÄ OLLA SAAVUTETTAVAA JA VASTATA TARPEITA.

**

Adaptaatiotavoite

Ilmastonmuutoksen edetessä arvioitua nopeammin kuilu kasvavien sopeutumistarpeiden ja toisaalta sopeutumistoimien välillä kasvaa nopeasti.[8] Vuonna 2022 alkanut Glasgow-Sharm el-Sheikh-työohjelma Pariisin sopimuksessa määritellyn maailmanlaajuisen sopeutumistavoitteen aikaansaamiseksi päättyy COP28:ssa.

SUOSITUKSET

- **SUOMEN TULEE EDISTÄÄ PÄÄTÖKSEN AIKAAN SAAMISTA KATTAVASTA KEHYKSESTÄ, JOKA OHJAA PARIISIN SOPIMUKSEN ARTIKLAN 7.1. KOHDASSA ESITETYT SOPEUTUMISTA KOSKEVAT MAAILMANLAAJUISET TAVOITTEET.**
- **SUOMEN TULEE TUKEA PYSYVÄN AGENDAKOHDAN LUOMISTA MAAILMANLAAJUISELLE SOPEUTUMISTAVOITTEELLE, JOKA TUO YHTEEN SOPEUTUMISTA KÄSITTELEVÄT MUUT AGENDAKOHDAT.**

[1] UNFCCC, 2023. New Analysis of National Climate Plans: Insufficient Progress Made, COP28 Must Set Stage for Immediate Action, <https://unfccc.int/news/new-analysis-of-national-climate-plans-insufficient-progress-made-cop28-must-set-stage-for-immediate>.

[2] UNEP, 2023. Adaptation Gap Report 2023, <https://www.unep.org/resources/adaptation-gap-report-2023>.

[3] Mechler, R., Singh, C., Ebi, K. et al. Loss and Damage and limits to adaptation: recent IPCC insights and implications for climate science and policy. *Sustain Sci* 15, 1245–1251 (2020). <https://doi.org/10.1007/s11625-020-00807-9>.

[4] CARE, 2023. Seeing Double: Decoding the additionality of climate finance, <https://careclimatechange.org/seeing-double-decoding-the-additionality-of-climate-finance/>.

[5] Robinson et al., 2023. Vulnerability-based allocations in loss and damage finance, <https://doi.org/10.1038/s41558-023-01809-y>.

[6] Rishikesh et al., 2021. Climate finance policy in practice: a review of the evidence, *Climate Policy*, 21:4, 529-545, DOI: 10.1080/14693062.2020.1871313.

[7] CAN Europe, 2023. New Sources for Public Climate Finance and for the Loss and Damage Fund, <https://caneurope.org/content/uploads/2023/10/Public-sources-climate-finance-loss-and-damage.pdf>.

[8] UNEP, 2023. Adaptation Gap Report, <https://www.unep.org/resources/adaptation-gap-report-2023>.
